

--

Een steen is geen brood. Je zou gek opkijken als je vader of moeder je een steen zou geven in plaats van een boterham. Zelfs in de oorlog kwamen we niet verder dan tulpenbollen, al heeft mij dat altijd ook iets vreselijks geleken. In Mattheus 7 is ons overgeleverd hoe Jezus met een verhaal van steen en brood verteld heeft over de vanzelfsprekende zorgzaamheid van God voor mensen. Natuurlijk geeft de vader zijn kind geen steen op zijn bord! En net zomin geeft God ons iets nutteloos als wij om iets goeds vragen. Bij uitstek HIJ geeft brood, Hij is immers het leven zelf.

In het verhaal uit Jozua, over het begin van het leven van het Joodse volk in Israël na die lange tijd van slavernij in Egypte, lezen we hoe stenen daar een heel andere betekenis hebben. Ze zullen de mensen herinneren aan hun binnenkomst in het land Kanaän.

Na het grootse gebeuren van de uittocht uit Egypte onder leiding van Mozes, waar de Rietzee ruimte maakte voor het volk om er doorheen te trekken en daarna het leven benam van wie het volk achterna zat, is er bij de opvolger van Mozes, Jozua, dit verhaal. Bij entree in het lang beloofde land gaat opnieuw het water opzij, de bodem van de rivier de Jordaan aan de oostgrens van Kanaän viel vrijwel droog, de stenen die de bedding vormden van de rivier werden zichtbaar. 40 Jaar, eindeloos lang onderweg zijn is ten einde. En 12 stenen, die de 12 stammen van Israël verbeelden zullen nog lang hieraan helpen denken. Stenen als symbool voor brood, vrijheid, melk, honing.

Het lijden van Jezus wordt ook uitgedrukt met het getal 40. En ieder jaar nemen wij vóór Pasen 40 dagen om hieraan te denken. Aan zijn leven en werk, zijn woorden en daden en het naar de mens genomen onrechtvaardige einde. Aan hem, die, net als God in het Oude Testament, onverwacht vaak anders of meer geeft dan waar wij om vragen.

“Och, wat een menigte mensen”. Ze bleven hem maar volgen. Zonder te denken over de praktische dingen van het leven zoals de afstand die ze lopen en weer terug moeten gaan, het daglicht of het donker, het meenemen van proviand voor de tocht. Jezus trok de massa's aan, het leek wel of hij hen riep. Maar hij was er gewoon. En mensen vertelden elkaar de ervaringen die ze met hem hadden gehad of de verhalen die over hem de ronde deden. Ze deelden daarmee hun hoop op verandering, een beter leven, maatschappelijke en geestelijke bevrijding. Want ook het leven in het land met melk en honing was net als ieder ander leven een plaats gebleken waar het leven hard is. Zo is het, zo blijft het. Voor hen, voor ons. Vroeger, nu.

In alle tijden en op alle plaatsen roepen mensen hun God aan om hulp, steeds weer denkend dat hij/zij dit toch niet zo bedoeld kan hebben. Het leven blijkt ook een zoektocht naar antwoord dat ons tevreden stelt over in de vraag naar de band tussen God en wij, mensen. Waar is de ark, waar zijn de stenen, wat helpt ons herinneren en vieren?

De Franse filosoof Emmanuel Levinas verwoordde het zo mooi: God, de Eeuwige, de Oneindige, openbaart zich in het gezicht van onze medemens. Die voor ons zo goed als God kan zijn en wij voor hen. Maar ook dat is niet eenvoudig in onszelf op te nemen; we struikelen over gebrek aan vertrouwen, aan naakte openheid.

Toen Jezus nog in Israël rondliep bleven mensen van het volk van God en mensen van daarbuiten hem maar volgen. Hij gaf geen steen om te eten. Van hem geen nepnieuws. Voor hem was het “Time's up” en hij wees voor de één opnieuw de bekende weg, voor een ander

bracht hij een nieuwe. Broers en zussen van hem mochten ze zijn met God als hun gezamenlijke Vader. En ze konden met nieuwe kracht gezond zijn en delen en een grens overgaan alsof het een drooggevallen rivier was. Het land met melk en honing riep, opnieuw.

Zijn aanwezigheid was als die ark van hout en goud, met kostbare stenen erin, woorden van verbond tussen God en mensen.

Hij deelde voedsel uit naar geest en lichaam en mensen werden er meer mens van, meer medemens, meer kind van God.

Zijn broden en vissen riepen op tot een nieuw bestaan.

De stenen uit de woestijn zijn geslepen door het zand; de stenen uit de bedding van de Jordaan zijn gevormd door het water. Het leven zelf maakte de stenen en het ging en gaat ermee door.

Stenen tafels. De ingebeitelde woorden kunnen ons het leven leren,

De 12 stenen in Gilgal konden verhalen oproepen en hoop geven.

Maar we willen géén steen op ons bord. En we willen altijd méer. Ook dat is van alle tijden en plaatsen We willen leven, bevrijding, geluk, gerechtigheid – voor anderen en onszelf.

Dat we de ander daartoe aankijken en zien en God herkennen en medemens zijn.

Dat we het lijden niet negeren en ook bevrijding blijven zoeken.

Jezus ging ons voor. Als een steen geslepen, als de minste van de mensen gedood – maar altijd in leven, in de Eeuwige. Vanzelfsprekend zorgzaam is Hij immers.

Niemand heeft ooit God gezien, dan Jezus, zo wordt gezegd.

Wij, mensen, kunnen naar hem onderweg zijn, ook al duurt het 40 jaar of een eeuwigheid. Door te kijken, te luisteren en het leven te delen.

God is overvloed.

Amen.

11 maart 2018, 4e zondag in de 40dagentijd - Grote Kerk Naarden,

Lezingen: Jozua (3:9-13) en 4: 1-7, 19-24 en Johannes 6:1-15

Ds. Véronique Lindenburg, predikant Protestantse Gemeente Naarden ©